

SAK 15/2008

REGULERING AV FISKET ETTER ROGNKJEKS I NORDLAND, TROMS OG FINNMARK I 2009

1 SAMMENDRAG AV ENDRINGER I FORHOLD TIL ÅRETS REGULERING

Fiskeridirektøren foreslår i hovedsak en videreføring av reguleringsopplegget fra 2008.

Maksimalkvoten angis som i 2008 i utilvirket rognkjeksrogn. Med bakgrunn i forventet økt deltagelse på grunn av bedre markedsutsikter i 2009 foreslår Fiskeridirektøren å senke maksimumkvoten fra 2.500 kg utilvirket rognkjeksrogn inneværende år til 1.800 kg utilvirket rognkjeksrogn i 2009.

2 FISKET I 2008

Fisket etter rognkjeks i Nordland, Troms og Finnmark var i 2008 regulert med maksimumkvoter på inntil 2.500 kilo utilvirket rognkjeksrogn.

Vilkårene for deltagelse i fisket var at fartøyet som skulle nyttes måtte være innført i Fiskeridirektoratets merkeregister, samt at eier måtte stå på blad A eller B i fiskermanntallet. For eier av fartøy over 13 meter største lengde ble det fra og med 1998 i tillegg satt vilkår om at vedkommende måtte ha fisket og levert rognkjeks med eget fartøy i minst ett av de tre foregående årene. Denne ordningen er blitt videreført i senere år.

Tabell 1: *Utviklingen i fangst og deltagelse i fisket etter rognkjeks i årene fra 2000 til 2008.*

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Tilvirket rogn (t)	24	90	71	66	117	73	35	22	53
Utilvirket rogn (t)	327	683	813	617	509	379	300	303	625
Totalt fersk rårogn (t) ¹	357	794	901	699	654	469	343	330	690
Rund vekt (t) ²	2.392	5.321	6.034	4.681	4.383	3.144	2.301	2.209	4.625
Antall fartøy	299	512	659	729	583	409	260	231	369

¹ Summen av utilvirket rogn (rårogn) = tilvirket rogn omregnet til utilvirket rogn (omregningsfaktor 130/105) + utilvirket rogn.

² Tonn rundvekt inkluderer også fangst av rognkall. Omregningsfaktoren fra utilvirket rognkjeksrogn til rundvekt er 6,7.

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttседdelregister, Konsesjons- og deltagerregister per 16.11.08.

Tabellen tar kun for seg fangst omsatt gjennom Norges Råfisklag. Fangsten av rognkjeks målt i rund vekt har i perioden 2000 og 2008 variert mellom 2.209 tonn og 6.034 tonn.

I 2000 deltok 299 fartøy i fisket etter rognkjeks. Deltakelsen hadde en topp i 2003 med hele 729 fartøy som fisket rognkjeks. Etter 2003 har antall deltakende fartøy sunket hvert år med en bunn i 2007. I 2008 har imidlertid antall fartøy økt til 369, dvs. en oppgang på 138 fartøy

fra 2007 (60 %). Av disse fartøyene leverte 339 fartøy rå, utilvirket rårogn, mens 33 fartøy leverte tilvirket rogn saltet i tønner. Noen av disse fartøyene leverte både rå, utilvirket rårogn og tilvirket rogn saltet i tønner.

Tabell 2: Minstepriser og gjennomsnittspriser (kr) for rogn for årene 2001-2008.

	Minstepriser (kr)		Gjennomsnittspriser (kr)	
	Utilvirket rogn kg ⁴	Tilvirket rogn tønne	Utilvirket rogn kg ⁴	Tilvirket rogn tønne
2001	27,0	4.300	27,41	4.332
2002	28,5	4.400	29,21	4.819
2003	32,5	5.000	34,60	5.991
2004	33,5	5.100	36,63	6.971
2005	34,0/31,5 ¹	5.200/4.850 ¹	32,14	4.994
2006	29,0/26,0 ²	4.000	26,77	3.561 ³
2007	25,0	3.500	25,05	3.802
2008	26,75	3.750	27,32	4.400

¹ Minsteprisen ble senket f.o.m. 18.04.05

² Minsteprisen ble senket f.o.m. 20.04.06

³ Lavere enn minstepris pga. Norges Råfisklag måtte dispensere fra minstepris på 100 tønner.

⁴ Minsteprisen, samt gjennomsnittspris for utilvirket rogn er oppgitt i liter i perioden 2001-2005. Etter 2005 er prisen oppgitt i kg.

Kilde: Norges Råfisklag per 22.10.08

Det årlige internasjonale markedet for rognkjeksrogn er estimert til 30-35.000 tønner rognkjeksrogn. I 2004 ble det totalt produsert 45.000 tønner rognkjeksrogn, noe som førte til store lagre allerede ved inngangen til 2005-sesongen. Dette førte til stor usikkerhet i markedet. Norge, Island, Grønland og Newfoundland ble enige om å begrense fangsten til ca. 30.000 tønner rogn i 2005. Denne avtalen er videreført. I 2005 og 2006 var totalproduksjonen i størrelsesorden 28.000-32.000 tønner. Norge, Island og Grønland hadde en lav produksjon i 2007, den samlede produksjonen i 2007 var i overkant av 21.000 tønner. I følge Norges Råfisklag er den totale produksjonen av rognkjeksrogn i 2008 i størrelsesorden 25.000 tønner.

Tabell 3: Fangst fordelt på fartøy (lengdefordeling) i perioden 2003 – 2008.

	2003		2004		2005		2006		2007		2008	
	Ant.	Fangst i tonn rundvekt	Ant.	Fangst i tonn rundvekt	Ant.	Fangst i tonn rundvekt	Ant.	Fangst i tonn rundvekt	Ant.	Fangst i tonn rundvekt	Ant.	Fangst i tonn rundvekt
Under 7 meter	247	1.543	191	1.319	151	1.072	97	794	89	827	96	1.118
7 - 9,9 meter	234	1.294	182	1.227	114	786	73	575	73	651	110	1.293
10 – 12,9 meter	224	1.628	185	1.621	129	1.169	80	840	63	652	152	2.080
13 – 19,9 meter	18	167	20	189	8	71	9	84	6	80	8	101
Over 20 meter	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Ikke oppgitt Lengde	6	49	5	27	7	46	1	7	0	0	3	33
Sum	729	4.681	583	4.383	409	3.144	260	2.301	231	2.209	369	4.625

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttседdelregister/Merkeregister per 16.11.08.

Som en ser i tabell 3 så har deltagelsen gått stadig nedover fra 2003 med et bunnivå i 2007 der kun 231 fartøy deltok. I 2008 økte antall fartøy fra 2007 med 138 fartøy, økningen bestod i hovedsak av fartøy i flåtegruppen mellom 10 og 12,99 meter. I følge Norges Råfisklag var en av årsakene til den dårlige deltagelsen i 2007 kvotesituasjonen på torsk. Det var en stor restkvote på torsk i perioden mars – juni. Prisene for torsk og rognkjeksrogn lå på samme nivå, noe som gjorde at mange fartøy valgte å fiske torsk. I 2008 hadde fartøyene større

maksimalkvoter, mange fartøy var ferdige med sitt torskefiske da rognkjeksfisket startet, samt at det var en større etterspørsel etter rognkjeksrogn fra kjøperne.

3 BESTANDSUTVIKLING

HI vurderer bestanden i historisk sammenheng til å være lav. Etter en betydelig nedgang i løpet av 90-tallet, synes bestanden å ha stabilisert seg på noe over 1/3-del av nivået på 80-tallet. På grunn av usikker rekruttering er bestandsanslaget usikkert. Det kan synes som at bestanden de siste årene har vært lavere enn tidligere på grunn av naturlige variasjoner i rekruttering. Dersom de overordnede antagelsene om sammenheng mellom gytebestand og rekruttering er riktig, forventer HI at den lave rekrutteringen vil fortsette. HI har antatt at rekrutteringen er proporsjonal med gytebestanden med en forsinkelse på ca. 5 år.

Basert på en fortsatt lav rekruttering av nye årsklasser, forventer HI en viss nedgang i bestanden i 2009. Det er derfor et økt behov for å sikre en moderat beskatning på rognkjeks. HI anbefaler for 2009 at det iverksettes regulerings tiltak som holder den totale fangsten på et moderat nivå, dette tilsier at fangst i 2009 ikke bør overstige ca. 400 tonn rå rogn.

Havforskningsinstituttets anbefaling følger vedlagt (./.).

4 REGULERINGSTILTAK I 2009

Havforskningsinstituttet anbefaler for 2009 at det iverksettes regulerings tiltak som sikrer et moderat uttak fra bestanden på inntil 400 tonn rogn. Dette er samme råd som for 2008. Kombinasjonen av deltakerregulering og maksimumkvoter bør sikre at man holder seg innenfor en slik ramme.

4.1 DELTAKELSESKRITERIER

Reguleringsrådet gikk i desember 1997 inn for å innføre vilkår for å begrense en økning i deltakelsen i fisket etter rognkjeks, da ble det innført deltagerbegrensning for fartøy på eller over 13 meter største lengde.

Kriteriene for å delta i fisket i åpen og lukket gruppe fremgår av den årlige forskrift om deltagelse i kystfartøygruppens fiske (deltakerforskriften).

I 2008 oppfylte 13 fartøy aktivitetskravet for å delta i lukket gruppe, dvs. fartøy på eller over 13 meter største lengde. Bare 8 fartøy deltok, og fangsten til disse fartøyene utgjorde 101 tonn rund vekt av total fangst på 4.625 tonn rund vekt.

Forslag til forskrift om deltagelse i kystfartøygruppenes fiske for 2009 har vært på høring og forslaget er oversendt til Fiskeri- og kystdepartementet. Fiskeridirektoratet har i det vesentlige foreslått videreføring av fjorårets deltakerkriterier for fiske etter rognkjeks.

4.2 MAKSIMALKVOTE

I møte i Reguleringsrådet våren 2005 ble det bestemt at maksimalkvoten for 2006 skal angis i kilo utilvirket rognkjeksrogn. I det videre er det forutsatt at det for utilvirket rogn er et en til en forhold mellom kilo i produktvekt og liter rårogn.

I årene 1997 til 2004 ble det satt en maksimalkvote på 2.000 liter rognkjeksrogn, i 2005 ble maksimalkvoten satt 1.800 liter. I 2006 og 2007 ble den satt opp til 2.000 kilo utilvirket rognkjeksrogn. I 2008 ble maksimalkvoten økt til 2.500 tonn utilvirket rognkjeksrogn.

Som beskrevet i kapittel 2 har fiskeriet de foregående tre år vært preget av en vanskelig markedssituasjon med avsetningsproblemer. Minsteprisene har vært lave, noe som har ført til veldig lav fartøydeltagelse. Tiltakene iverksatt de siste tre år har gjort at etterspørselen og prisene gradvis har bedret seg. Gjennomsnittspriser for 2008 var på 27,32 kr per kg utilvirket rogn og 4.400 kr per tønne tilvirket rogn. Til sammenligning var tilsvarende gjennomsnittspriser for 2007 på 25,05 kr pr. kg utilvirket rogn og 3.802 kr/tønne tilvirket rogn. Når man ser i tabell 2 på gjennomsnittsprisene tidligere år, ser man et potensiale for økte priser neste år.

Totalt 145 fartøy fisket i 2008 hele maksimalkvoten på 2.500 kilo utilvirket rognkjeksrogn.

Tabell 4 gir en oversikt over hvor stor andel av de fartøyene som har deltatt som har fisket akkurat eller mer enn 1.800 kilo og 2.000 kilo rognkjeksrogn.

Tabell 4: *Antall fartøy totalt og antall fartøy som har fisket akkurat eller mer enn 1.800 kilo og 2.000 kilo rognkjeksrogn i årene 2000 – 2008.*

År	Total ant. Fartøy	Ant. Fartøy >1.800 kilo	Prosent	Ant. Fartøy >2.000 kilo	Prosent
2000	299	97	32,4	61	20,4
2001	512	316	61,7	214	41,8
2002	659	288	43,7	189	28,7
2003	729	154	21,1	97	13,3
2004	583	163	28,0	102	17,5
2005	409	111	27,1	2	00,5
2006	260	102	39,2	70	26,9
2007	231	123	53,2	88	38,1
2008	369	243	65,9	227	61,5

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttseddelregister per 16.11.08

I 2008 fisket 243 fartøy akkurat eller mer enn 1.800 kilo rognkjeksrogn dvs. 66 % av alle fartøyene. Disse fisket til sammen 593 tonn fersk rognkjeksrogn. Dersom maksimalkvoten var 1.800 kilo rognkjeksrogn, ville disse fartøyene totalt fisket 437 tonn fersk rognkjeksrogn, altså 156 tonn mindre. I 2008 fisket til sammen 227 fartøy akkurat eller mer enn 2.000 kilo rognkjeksrogn, dvs. 61,5 %. Disse fisket til sammen 563 tonn fersk rognkjeksrogn. En maksimalkvote på 2.000 kilo ville ført til at fartøyene fisket 109 tonn mindre.

Bedre markedsutsikter med høyere etterspørsel etter rognkjeksrogn vil trolig medføre enda høyere deltagelse i 2009. Man ser i 2008 at flere fartøy utnytter en større del av

maksimalkvoten enn tidligere år. HI sin anbefaling på et moderat uttak av bestanden på ca. 400 tonn rogn i 2008 ble overskredet med totalt 290 tonn.

Dersom de deltagende fartøyene i 2008 hadde hatt en maksimalkvote på 1.800 tonn ville man likevel så vidt ha overskredet HI sin anbefaling på ca. 400 tonn rogn.

På denne bakgrunn vil Fiskeridirektøren foreslå å senke maksimalkvoten fra 2.500 tonn i 2008 til 1.800 tonn i 2009.

Fiskeridirektøren foreslår at maksimalkvoten fastsettes til 1.800 kilo utilvirket rognkjeksrogn i 2009.

4.3 FANGSTPERIODE

I 2006 ble det for første gang innført stoppdato i fisket etter rognkjeks. Det ble da satt en felles stoppdato for alle områdene den 20. juni. Tidspunkt for gyteinnsig og fangstsesong varierer langs kysten av Nord-Norge. Det kunne derfor ideelt sett vært fastsatt forskjellige stoppdatoer i de ulike fylkene.

Fiskeri- og kystdepartementet innførte i 2007 i tillegg en særskilt stoppdato for fiske etter rognkjeks i Finnmark øst for 26°Ø, datoen ble satt til 5. juli. Dette ble gjort for å ta hensyn til geografiske forskjeller vedrørende gyteinnsig. I Øst-Finnmark er fangststoppen betydelig senere enn ellers i Nord-Norge. I tillegg har rognkjeksfiskerne de siste årene på grunn av større mengder kongekrabbe på fangstfeltene tidlig på våren forskjøvet sesongen noe lengre utover våren, noe som har redusert mengde bifangst av kongekrabbe i rognkjeksgarnene.

Fiskeridirektøren foreslår at stoppdatoene fra 2008 blir videreført til 2009.

Fiskeridirektøren vil tilrå at fisket etter rognkjeks i Nordland, Troms og Finnmark vest for 26°Ø stoppes 20. juni 2009.

Fiskeridirektøren tilrår videre at fisket etter rognkjeks i Finnmark øst for 26°Ø stoppes 5. juli 2009.

5 FRITIDSFISKE

Som en følge av vedtakelsen av § 4a i saltvannsfiskeoven om fritidsfiske i juni 1997, er det fastsatt forbud for ikke-manntallsførte fiskere å fiske rognkjeks i Nordland, Troms og Finnmark, jf. forskrift om begrensninger i fisket for ikke-manntallsførte fiskere i fiske etter torsk, rognkjeks, makrell og kongekrabbe § 3. Forbudet foreslås videreført for 2009.

Fiskeridirektøren foreslår at forbudet mot fritidsfiske etter rognkjeks videreføres i 2009.